

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII
Autoritate de stat autonomă

București, Piața Valter Mărcineanu nr. 1-3, et. 2, tel/fax. +40-21-3126578, e-mail: support@cncd.org.ro

Operator de date cu caracter personal nr. 11375

HOTĂRÂREA nr. 268
din 10.06.2015

Dosar nr: 28/2015

Petiția nr: 171/13.01.2015

Petenți: L I C, P A L, G L M, S I-L, S P D, S C, B A, B L

Reclamați: Ministerul Educației și Cercetării Științifice, Ministerul Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice

Obiect: lipsa unei reglementări privind situația personalului didactic auxiliar din învățământul superior, salarizare neconformă cu statutul consilierilor juridici.

I. Numele, domiciliul și sediul părților

I. 1. Numele și domiciliul procedural al petenților

1.1.1. L I C, Universitatea de Medicină și Farmacie „Iuliu Hațieganu”, Str. Victor Babeș nr. 8, Cluj-Napoca, județul Cluj;

1.1.2. P A L, Universitatea de Medicină și Farmacie „Iuliu Hațieganu”, Str. Victor Babeș nr. 8, Cluj-Napoca, județul Cluj;

1.1.3. G L M, Universitatea de Medicină și Farmacie „Iuliu Hațieganu”, Str. Victor Babeș nr. 8, Cluj-Napoca, județul Cluj;

1.1.4. S I-L, Universitatea de Medicină și Farmacie „Iuliu Hațieganu”, Str. Victor Babeș nr. 8, Cluj-Napoca, județul Cluj;

1.1.5. C E, Universitatea de Artă și Design, Piața Unirii nr. 31, Cluj-Napoca, județul Cluj;

1.1.6. S P D, Universitatea Tehnică, str. Memorandumului nr. 28, Cluj-Napoca, județul Cluj;

1.1.7. S C, Universitatea Tehnică, str. Memorandumului nr. 28, Cluj-Napoca, județul Cluj;

1.1.8. B A, Universitatea Tehnică, str. Memorandumului nr. 28, Cluj-Napoca, județul Cluj;

1.1.9. B L Universitatea Tehnică, str. Memorandumului nr. 28, Cluj-Napoca, județul Cluj;

I. 2. Numele și sediul reclamațiilor

1.2.1. Ministerul Educației și Cercetării Științifice, str. General Berthelot nr. 28-30, sector 1, București;

1.2.2. Ministerul Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice, str. Dem. I. Dobrescu nr. 2-4, sector 1, București.

II. Obiectul sesizării și descrierea presupusei fapte de discriminare

2.1. Petenții consideră discriminatorie lipsa unei reglementări privind situația personalului didactic auxiliar din învățământul superior, salarizarea neconformă cu statutul lor de consilieri juridici.

III. Citarea părților

3.1. În temeiul art. 20, alin. 4 din **O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare**, republicată (în continuare **O.G. nr. 137/2000**), s-a îndeplinit procedura de citare.

3.2. Părțile au fost citate (filele 35-38 din dosar) pentru data de 10.03.2015 la sediul Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării (în continuare C.N.C.D.). Cu ocazia citării, față de petenți s-a invocat din oficiu excepția de necompetență materială, pe de o parte privind interpretarea și aplicarea legii, pe de altă parte privind acte normative cu caracter de lege, conform **Deciziei 997/2008** a Curții Constituționale.

3.3. La audierea din 10.03.2015 s-a prezentat cel de-al doilea reclamat.

3.4. Petenților le-au fost comunicate punctele de vedere ale reclamațiilor, iar reclamațiilor punctele de vedere ale petenților, fiind solicitate concluzii scrise (filele 72-74 din dosar).

IV. Susținerile părților

4.1. Susținerile petenților

4.1.1. Petiția înregistrată la C.N.C.D. cu **nr. 171/13.01.2015** (filele 1-4 din dosar), semnată de consilieri juridici care lucrează în instituții de învățământ de nivel universitar, arată că nu există o reglementare juridică a situației personalului didactic auxiliar din învățământul superior. Consideră că salarizarea prevăzută de legislație este discriminatorie. Solicită ca reclamații să reglementeze situația.

Au deșus la dosar înșrisuri (filele 5-34 din dosar).

4.2. Susținerile reclamațiilor

4.2.1. Al doilea reclamat, prin adresa înregistrată la C.N.C.D. cu **nr. 1769/06.03.2015** (filele 39-42 din dosar, deșus și în al doilea exemplar înregistrat cu **nr. 1825/10.03.2015**, filele 48-68 din dosar cu anexe) a susținut excepția de

necompetență materială invocată din oficiu, totodată a invocat lipsa calității procesuale pasive, întrucât petiția se referă la legi și ordonanțele de urgență care nu provin de la reclamat. Primul reclamat a fost cel care a propus spre aprobare legislația respectivă.

A depus la dosar înscrisuri (filele 43-44 din dosar).

4.2.2. Prin adresa înregistrată la dosar cu **nr. 1818/10.03.2015** (filele 45-47 din dosar, depus și în al doilea exemplar înregistrat cu **nr. 1863/10.03.2015**, filele 69-71 din dosar), primul reclamat a invocat excepția de necompetență materială, arătând că în conformitate cu **Decizia nr. 997/2008** a Curții Constituționale C.N.C.D. nu se poate pronunța prin hotărâre asupra normelor juridice cu caracter de lege. Arată că petenții nu au arătat o situație comparabilă cu situația lor. Nu este nevoie de o reglementare suplimentară, întrucât funcția de consilier juridic este o funcție comună pentru sectorul bugetar, nu o funcție specifică instituțiilor de învățământ superior.

4.2.3. Primul reclamat a menținut prin adresa înregistrată la C.N.C.D. cu **nr. 2694/16.04.2015** (filele 75-78 din dosar) cele arătate anterior.

4.2.4. Prin adresa înregistrată la C.N.C.D. cu **nr. 2799/21.04.2015** reclamata a depus la dosar concluzii scrise prin care menține cele arătate anterior (filele 79-86 din dosar).

V. Motivele de fapt și de drept

5.1. Colegiul director constată că legislația din domeniul educației universitare nu are prevederi specifice privind consilierii juridici. **Ordinul comun nr. 6419/2858/2011 privind Nomenclatorul general de funcții didactice și de cercetare auxiliare din învățământul superior**, emis de cei doi reclamați, nu menționează consilierii juridici care lucrează în învățământului superior.

5.2. Colegiul director admite excepția de necompetență materială invocată din oficiu privind problemele ce pot rezulta din interpretarea și aplicarea diferitelor legi, conform art. 28-32 din **Procedura internă de soluționare a petițiilor și sesizărilor**, arătând că acest aspect intră în sfera de competență exclusivă a instanțelor de judecată.

5.3. Colegiul director admite excepția de necompetență materială privind legislația în domeniu, având în vedere **Decizia nr. 997 din 7 octombrie 2008** a Curții Constituționale, care stabilește următoarele:

„Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea constată că, în esență, critica autorului excepției pune în discuție constituționalitatea atribuțiilor jurisdicționale ale Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, care, potrivit art. 20 alin. (3) din Ordonanța Guvernului nr. 137/2000, poate să dispună «înlăturarea consecințelor faptelor discriminatorii și restabilirea situației anterioare discriminării», în măsura în care situațiile discriminatorii izvorăsc din conținutul unor acte normative.

Față de acestea, Curtea apreciază că o corectă analiză a textului de lege criticat impune interpretarea acestuia în ansamblul reglementării din care face parte, mai precis al Secțiunii VI din Ordonanța Guvernului nr. 137/2000, care

reglementează rolul, atribuțiile și organizarea Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării.

Astfel, Curtea observă că potrivit dispozițiilor art. 16 din Ordonanța Guvernului nr. 137/2000, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării îndeplinește rolul de «garant al respectării și aplicării principiului nediscriminării», iar potrivit dispozițiilor art.18 din același act normativ, «este responsabil cu aplicarea și controlul respectării prevederilor prezentei legi în domeniul său de activitate, precum și în ceea ce privește armonizarea dispozițiilor din cuprinsul actelor normative sau administrative care contravin principiului nediscriminării.» Mai departe, art. 19 alin. (1) lit. c), precum și art. 20, în ansamblu, reglementează rolul jurisdicțional al Consiliului, care are ca finalitate, așa cum s-a arătat, «înlăturarea faptelor discriminatorii și restabilirea situației anterioare discriminării.» În sfârșit, nu trebuie omis nici faptul că art. 2 alin. (3) din aceeași ordonanță prevede că sunt discriminatorii «prevederile, criteriile sau practicile aparent neutre care dezavantajează anumite persoane [...]».

Deși autorul excepției apreciază ca fiind un «nonsens» interpretarea dispozițiilor art. 20 alin. (3) din Ordonanța Guvernului nr. 137/2000 în sensul aplicabilității lor și cu privire la situațiile discriminatorii ce izvorăsc din conținutul actelor normative, Curtea observă totuși că dispozițiile de lege mai sus enunțate au constituit în realitate temeiul mai multor hotărâri prin care Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a constatat, în cadrul activității sale jurisdicționale, caracterul discriminatoriu al unor prevederi legale. Dovadă a acestui fapt stă și introducerea, prin Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 75/2008, a alin. (3) la art. 19 din Ordonanța Guvernului nr. 137/2000, prin care s-a scos din competența Consiliului soluționarea sesizărilor având ca obiect măsurile legislative în contextul stabilirii politicii de salarizare a personalului din sistemul bugetar, măsură legislativă dictată tocmai ca urmare a efectelor generate de hotărârile emise de această instituție.

În această ordine de idei, Curtea constată că, în vederea îndeplinirii rolului său de garant al respectării și aplicării principiului nediscriminării, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării este chemat să vegheze, printre altele, inclusiv asupra modului în care este respectat acest principiu în conținutul actelor normative. În acest sens, acest organ poate constata existența unor prevederi de lege discriminatorii și își poate exprima opinia în ceea ce privește armonizarea dispozițiilor din cuprinsul actelor normative sau administrative cu principiul nediscriminării. Ceea ce aici interesează sunt efectele pe care le produc aceste opinii. Astfel, dacă s-ar admite că, pe calea controlului jurisdicțional întemeiat pe art. 20 alin. (3) din Ordonanța Guvernului nr. 137/2000, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării poate să constate existența unor situații discriminatorii ce își au izvorul direct în conținutul unor norme legale, hotărârea Consiliului ar putea avea ca efect încetarea aplicabilității acestor dispoziții și chiar aplicarea prin analogie a unor alte texte de lege, care nu se referă la persoana sau grupul social discriminate. Într-o atare împrejurare, se pune în discuție legitimitatea acestui organ de a interfera în competențele legislativului, prin înlăturarea aplicabilității unor acte normative și instituirea aplicabilității altora, dar și în competențele Curții Constituționale, care

îndeplinește rolul de legislator negativ atunci când constată lipsa de conformitate dintre prevederile unei legi sau ordonanțe și dispozițiile constituționale, sub aspectul art. 16 referitor la principiul nediscriminării.

Deși în lumina dispozițiilor constituționale o asemenea interpretare nu ar putea fi acceptată, rolul Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării putând fi rezumat mai degrabă la posibilitatea de a constata existența unor discriminări în conținutul unor acte normative și la formularea de recomandări sau sesizarea autorităților competente pentru a modifica respectivele texte de lege, se observă totuși, așa cum s-a reținut și mai sus, că, în practică, art. 20 alin. (3) din Ordonanța Guvernului nr. 137/2000 a generat efecte neconstituționale, prin care s-a încălcat principiul separației în stat, la aceasta contribuind chiar formularea echivocă a dispozițiilor cuprinse în Secțiunea VI din Ordonanța Guvernului nr. 137/2000.

Pentru aceste motive, Curtea constată că prevederile art. 20 alin. (3) din Ordonanța Guvernului nr. 137/2000 sunt neconstituționale în măsura în care sunt interpretate în sensul că acordă Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării competența ca, în cadrul activității sale jurisdicționale, să anuleze textul unor acte normative cu caracter discriminatoriu și chiar să substituie acest text cu dispoziții cuprinse în alte acte normative.”

5.4. Colegiul director analizează în consecință dacă **Ordinul comun nr. 6419/2858/2011 privind Nomenclatorul general de funcții didactice și de cercetare auxiliare din învățământul superior**, emis de cei doi reclamați, care nu menționează consilierii juridici, reprezintă sau nu faptă de discriminare.

5.5. Colegiul director respinge excepția lipsei calității procesuale a celui deal doilea reclamat, constatând că el, împreună cu primul reclamat, a emis ordinul în cauză.

5.6. **Ordonanța de Guvern nr. 137/2000 privind combaterea și sancționarea tuturor formelor de discriminare**, republicată (în continuare **O.G. nr. 137/2000**) la art. 2 alin. 1 prevede: *„Potrivit prezentei ordonanțe, prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.”*

5.7. Astfel se poate considera discriminare

- o diferențiere
- bazată pe un criteriu
- care atinge un drept.

5.8. În conformitate cu jurisprudența CEDO în domeniu, diferența de tratament devine discriminare atunci când se induc distincții între situații analoage și comparabile fără ca acestea să se bazeze pe o justificare rezonabilă și obiectivă. Instanța europeană a decis în mod constant că pentru ca o asemenea încălcare să se producă *„trebuie stabilit că persoane plasate în situații*

analoage sau comparabile, în materie, beneficiază de un tratament preferențial și că această distincție nu-și găsește nici o justificare obiectivă sau rezonabilă". CEDO a apreciat prin jurisprudența sa, că statele contractante dispun de o anumită marjă de apreciere pentru a determina dacă și în ce măsură diferențele între situații analoage sau comparabile sunt de natură să justifice distincțiile de tratament juridic aplicate (ex.: **Fredin împotriva Suediei**, 18 februarie 1991; **Hoffman împotriva Austriei**, 23 iunie 1993, **Spadea și Scalabrino împotriva Italiei**, 28 septembrie 1995, **Stubbings și alții împotriva Regatului Unit**, 22 octombrie 1996).

5.7. Colegiul director constată că petentele nu se află în situație comparabilă cu persoanele care au funcții didactice sau funcții de cercetare auxiliare. Argumentul conform căruia ei ar participa la activitatea didactică sau de cercetare întrucât activitatea de consilier juridic din cadrul universităților sprijină această activitate ar însemna, în mod paralel, să considerăm că, spre exemplu, consilierii juridici din cadrul primăriilor ar trebui să beneficieze de drepturile primarilor și consilierilor locali întrucât sprijină activitatea lor sau consilierii juridici ai Președinției ar trebui să beneficieze de drepturile Președintelui României întrucât sprijină activitatea lui. Mai degrabă se poate constata că activitatea consilierilor juridici din cadrul universităților se află pe poziție identică cu activitatea consilierilor juridici din orice alt domeniu public, astfel lipsa unei reglementări specifice sau acordarea unor drepturi salariale suplimentare nu este de natură să creeze o situație de diferențiere.

5.8. În consecință faptele sesizate care intră în competența C.N.C.D. nu reprezintă discriminare conform art. 2 alin. 1 al **O.G. nr. 137/2000**.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare**, republicată, cu unanimitatea membrilor prezenți la ședință

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. Admite excepția de necompetență materială invocată din oficiu privind problemele ce pot rezulta din interpretarea și aplicarea diferitelor legi, conform art. 28-32 din **Procedura internă de soluționare a petițiilor și sesizărilor**;

2. Admite excepția de necompetență materială privind legislația în domeniu, având în vedere **Decizia nr. 997 din 7 octombrie 2008** a Curții Constituționale;

3. Respinge excepția lipsei calității procesuale a celui de-al doilea reclamat;

4. Faptele sesizate care intră în competența C.N.C.D. nu reprezintă discriminare conform art. 2 alin. 1 al **O.G. nr. 137/2000**;

5. O copie a prezentei hotărâri se va comunica părților.

VI. Modalitatea de plată a amenzii: —

VII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată în termenul legal de 15 zile potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ** la instanța de contencios administrativ.

Membrii Colegiului director prezenți la ședință

ASZTALOS CSABA FERENC – MEMBRU

BERTZI THEODORA – Membru

DINCĂ ILIE – Membru

GHEORGHIU LUMINIȚA – Membru

HALLER ISTVÁN – Membru

JURA CRISTIAN – Membru

LAZĂR MARIA – Membru

MANOLE FLORIN PETRE – Membru

POPA CLAUDIA SORINA – Membru

Data redactării: 10.06.2014

Notă: Hotărârile emise de Colegiul Director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării potrivit prevederilor legii și care nu sunt atacate în termenul legal, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea**

faptelor de discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ,
constituie de drept titlu executoriu.

Red.: Haller István